

Підготовка статті до публікації у міжнародних наукових виданнях

²
Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Бібліотека

**Підготовка статті
до публікації у
міжнародних наукових
виданнях**

Миколаїв
2015

УДК 001
ББК 72(4Укр)
П 32

Підготовка статті до публікації у міжнародних наукових ви-
П 32 даннях : методичні рекомендації / уклад. О. О. Цокало, Д. В. Ткаче-
нко ; ред. О. Г. Пустова. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 88 с.

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2015

© Бібліотека Миколаївського НАУ,
2015

ПЕРЕДМОВА

У зв'язку зі значною активізацією друкування наукових статей у зарубіжних виданнях та доведенням відповідності вимог провідних вітчизняних видань до рівня зарубіжних, перед науковцями досить актуально стоїть проблематика активного володіння і використання інформації та діючих положень. На сьогодні вимоги до оформлення результатів наукових досліджень та наукових статей в основному регламентуються відповідними діючими стандартами та вимогами наукових видань.

Метою видання є ознайомлення широкого кола науковців, науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів магістратури та інших зацікавлених осіб із широким спектром можливостей щодо опублікування результатів наукових досліджень у виданнях, зареєстрованих у міжнародних наукометричних базах даних, вимогами до підготовки таких публікацій, що сприятимуть якості проведення наукових досліджень.

Особливу увагу надано наведенню правильного опису використовуваних джерел у списках літератури. Що є запорукою врахування цитованої публікації під час оцінювання наукової діяльності її авторів, університету, організації, країни.

Умовні позначення

- *важливо.*

- *приклад.*

- *посилання на Internet-ресурси.*

1. Вибір журналу та подання рукопису

Метою наукового дослідження є публікація як документ, що підтверджує факт наукового звернення і сповіщає про це колег по професії. Науковий експеримент, які б вражаючі результати він не давав, не завершений до тих пір, поки його результати не опубліковані. Науковці, які працюють в найбільш передових країнах з розвиненою наукою, стверджують, що більшу частину свого часу, приблизно 70-80%, вони витрачають на написання статей, звітів, проектів, а зовсім не на проведення експериментів, обробку результатів або розрахунки.

Чим визначається впливовість журналу? Для цього вже багато років використовується таке наукометричне поняття як імпаکت-фактор журналу, який обчислюється за таким принципом - обраховуються кількість статей в даному журналі, на які були посилання в усіх інших журналах за п'ять останніх років і ділиться на загальну кількість статей, які були надруковані в цьому журналі за ці 5 років. Отже, якщо деякий журнал публікує роботи, на які ніхто не посилається, то він має нульовий імпакт-фактор і не вважається

впливовим і в ньому ніхто із серйозних вчених публікуватися не буде. Імпакт фактор щорічно обчислюється *Thomson Reuters* і публікується в журналі *Journal Citation Report*.

Видавництво *Elsevir* склало базу даних *Scopus* впливових журналів (біля 20 тисяч), вона є важливим світовим наукометричним інструментом, щоправда не єдиним. З українських видань там зареєстровано біля 30 журналів. База даних забезпечує таку інформацію про автора і про вуз: кількість публікацій вченого у журналах бази *Scopus* за 16 років, кількість цитувань на його роботи за ці роки і так званий *h*-індекс (індекс Хірша), який є ще одним загально прийнятим наукометричним інструментом. Цей індекс визначається таким способом: якщо вчений має *h* робіт з бази даних *Scopus*, кожна з яких цитувалася не менше *h* разів, а всі інші його роботи цитувалися меншу кількість раз. Наприклад, індекс рівний 2 - якщо є лише дві роботи, кожна з яких цитувалася не менше 2 раз. Якщо ж він має ще 100 інших робіт, які цитувалися по одному разу то *h* все одно рівне 1.

2. Авторські права в системі міжнародних наукових публікацій

Авторські права авторів наукових публікацій захищаються законами про авторське право. Об'єкти авторського права - це твори науки, літератури і мистецтва незалежно від достоїнств і призначення творів, а також від способу їх вираження. Суб'єктами авторського права, тобто особами, що володіють винятковими правами на твір, вважаються, насамперед, автори твору. Закони про авторське право захищають як немайнові права, тобто право вважатися автором твору, так і майнові, тобто право відтворювати, поширювати, демонструвати, продавати твір. Майнове право називається копірайтом. Немайнові права найчастіше є невідчужуваними, тобто їх не можна передати іншим особам, і діють вони безстроково. Майнові права діють протягом визначеного законом періоду і можуть бути передані іншим особам, (в останньому випадку власником твору, тобто власником копірайту, стає інша особа). Після закінчення цього часу твір переходить у суспільне надбання (*public domain*).

Твір, захищений копірайтом, а також будь-яка його частина не можуть бути використані без дозволу власника, тобто власника копірайту. Далеко не завжди власником копірайту є автор твору.

Копірайт - це право володіння і розпорядження твором. Тільки власник копірайту може сам відтворювати, копіювати, поширювати (здавати в прокат, продавати), повторно публікувати весь твір або його частини, публічно демонструвати, отримувати вигоду з цих дій або дозволити іншій особі це робити. Якщо автор твору не є власником копірайту, то він (вона) не може виконувати цих дій з твором.

Згідно законам більшості країн, як немайнові, так і майнові права на твір науки, літератури чи мистецтва, виникають у його творця негайно після закінчення роботи над твором незалежно від того, де і коли це твір було оприлюднено (опубліковано, показано і т.д.), і чи було оприлюднено взагалі, а також чи були зареєстровані права автора на його творіння. Якщо твір було створено кількома авторами, то кожен з них стає власником копірайту, і права всіх співвласників копірайту рівні. Однак, якщо створення даного твору є вашою роботою за наймом або ко-

нтрактом, то майнові права на твір, тобто копірайт, належать вашому роботодавцю. У цьому випадку, незважаючи на те, що ви є автором, вам необхідно отримати формальний дозвіл на публікацію від роботодавця.

Копірайт захищає оригінальний твір науки, літератури і мистецтва, його конкретне вираження (роман, мелодію, картину, розповідь, статтю, програму), але не захищає в його основі ідеї, методи, процедури, процеси, принципи, концепції, відкриття, алгоритми та т.д. Після оприлюднення твору, представлені в ньому ідеї, методи, принципи, відкриття і т.д. можуть використовуватися і розвиватися іншими авторами, але творець твору залишається їх автором. Наприклад, роман про Другу світову війну може бути захищений копірайтом, але сама ідея написання нових романів на цю тему копірайтом захищена бути не може.

Порушення немайнових авторських прав називається плагіатом. Найбільш часто плагіат виражається у публікації під своїм ім'ям чужого твору або чужих ідей, а також у запозиченні фрагментів чужих творів без зазначення джерела запозичення. Обов'яз-

ковою ознакою плагіату є присвоєння авторства. Неправомірне використання, опублікування, копіювання і т.п. твору, що охороняється авторським правом, саме по собі плагіатом не є, якщо при такому використанні, незважаючи на його неправомірність, вказується дійсний автор твору. Таке використання твору з порушенням майнових прав називається контрафакцією, або піратством. У більшості країн закон про копірайт свідчить, що твори, захищені копірайтом, можуть бути використані для критики, коментування, обговорення, повідомлень у засобах масової інформації, навчання та викладання, а також у наукових дослідженнях. Однак при цьому твір має використовуватися «сумлінно». Сумлінне або чесне використання (*fair use*) твору, захищеного копірайтом, вимагає виконання певних правил. Найбільш відоме з них – обов'язкове посилання на твір та цитування не більше двох абзаців оригінального тексту.

Копірайт може бути розділений між кількома особами. Наприклад, власник копірайту може дозволити одній особі відтворювати твір, а іншому - переробляти, перекладати твір або створити на його ос-

нові інший. Копірайт може також бути переданий іншим особам, що повинно бути зроблено в письмовій формі. Якщо Ви хочете скопіювати, передрукувати частину або весь захищений копірайтом твір, то Ви повинні отримати дозвіл власника копірайту, навіть якщо Ви є його автором.

В системі міжнародних наукових публікацій важливе місце займають не тільки «писані» закони про охорону авторських прав, а й етичні норми. Як тільки ви закінчили роботу над статтю - ви стаєте автором своєї статті без будь-яких додаткових заяв і оформлень. А чи стали ви власником копірайту? Якщо ви написали статтю на замовлення або якщо написання статей з даної теми є частиною ваших службових обов'язків, то власником копірайту є ваш замовник або роботодавець. Власник копірайту в цьому випадку має право дозволяти чи не дозволяти опублікування написаної вами статті. У співробітників науково-освітніх установ рідко виникають серйозні проблеми, викликані відмовою роботодавця (директора чи ректора) дати дозвіл на опублікування статті, хоча існують певні формальні процедури, які необхідно виконати, перш ніж відправити свій руко-

пис до редакції журналу. Ви направляєте рукопис статті в редакцію журналу. Найчастіше це робиться в електронному вигляді на веб-сайті журналу. При поданні рукопису для опублікування в журналі Вам і вашим співавторам доведеться підписувати форму, яка англійською називається «*copy transfer form*» або «*copyright agreement*». Ця форма містить кілька важливих положень, суть яких полягає в наступному:

- запропонований для опублікування рукопис є оригінальним, раніше ніде не публікувався і не представлений для публікації в інше видання;

- у списку авторів перераховані всі і тільки ті, хто відповідно до етичних норм академічної спільноти можуть вважатися авторами;

- направляючи статтю для опублікування в журнал, автори передають копірайт редакції журналу;

- у разі опублікування статті в журналі, ви не маєте права публікувати її де-небудь ще без згоди редакції.

Оригінальна наукова стаття може бути опублікована в первинному науковому журналі тільки раз. Усі первинні наукові журнали вимагають, щоб представлений рукопис статті був оригінальним і раніше

не опублікованим. Ця вимога найчастіше міститься в інструкції для авторів.

Редакція журналу не дасть згоду на повторне опублікування всієї статті або її суттєвої частини в іншому первинному науковому журналі. Однак навіть якщо така згода буде редакцією дана, то редакція іншого журналу, де ви збираєтеся опублікувати свою статтю вдруге, відмовить вам у публікації, якщо журнал заявляє, що він також бере до публікації лише оригінальні статті.

Незаконне повторне опублікування (*dual publication*) статті в первинному науковому журналі розглядається з позицій наукової етики як «смертний гріх». Це може статися, якщо не піддана істотним змінам стаття представляється в інший журнал, причому автор(и) приховують від редакції журналу, що рукопис вже був раніше опублікований (а для цього достатньо просто підписати «*copy transfer form*»).

Неодноразове опублікування одного і того ж матеріалу або ідей в різних журналах, іноземних або національних, вказує на наукову стерильність (*scientific sterility*) і є саморекламою.

Повторення самого себе, самоплагіат, (*self-plagiarism*) означає недостатність наукової об'єктивності та скромності. Однак автори статті залишаються власниками своїх даних і результатів. Якщо дані переробляються по суті, виходять нові результати, істотно переглядаються висновки, то можна написати і опублікувати іншу статтю з одного й того ж вихідного матеріалу в іншому або тому ж самому журналі. Це не буде вважатися порушенням прав власників копірайту на раніше опубліковану статтю. Якщо ж змінюється тільки назва статті, злегка перефразується текст, опускаються лише деякі фрагменти тексту, тобто якщо стаття не піддається істотним змінам, то повторне її опублікування навіть іншою мовою означає порушення прав власників копірайту. Сама публікація розглядається як «*dual publication*», що може призвести до серйозного підриву репутації авторів та установ, де вони працюють.

Кожен з авторів статті, не важливо, на якому місці в списку знаходиться його або її ім'я, обтяжений інтелектуальною відповідальністю за зміст статті, а також за всі етичні та юридичні наслідки публікації. Ви можете опинитися автором публікації, що

містить помилки або фальсифіковані результати. У цьому випадку ніхто не повірить вам, якщо ви будете стверджувати, що, насправді, Ви не вникали в це дослідження, і лише побіжно переглянули текст. Ви порівну поділите відповідальність з іншими авторами, тобто станете автором публікації, що містить фальсифіковані дані, і будете брати участь у розгляді з цього приводу.

Які практичні наслідки для авторів, які передали копірайт на свою статтю редакції журналу? Перше і в даний час найбільш вагоме обмеження полягає в тому, що автори не можуть виставляти повні тексти опублікованих статей ні на персональних сторінках в Інтернеті, ні на веб-сайтах університетів або інститутів, де вони працюють, без згоди редакції журналу. Якщо строго слідувати закону, то автори навіть не можуть розсилати ксерокопії своїх статей, так як розсилати можна тільки окремі відбитки статті в кількості, переданій авторам редакцією журналу безкоштовно або за гроші.

Певні обмеження виникають також у дослідних і навчальних установах, яким необхідно багаторазово копіювати тексти статей навіть для академічних ці-

лей. Для вирішення цієї проблеми в США, наприклад, створений спеціальний центр, куди університети платять гроші за право копіювання журнальних публікацій в академічних цілях. Гроші, заплачені університетами, надходять потім в редакції журналів.

Таким чином, редакції журналів позбавляють себе від трудомісткої і не вигідної роботи відстеження порушення їх прав, як власників копірайту, і без особливих витрат отримують додаткові грошові кошти.

3. Вимоги до публікації в англomовному науковому виданні

Велика частина наукових публікацій виходить англійською мовою. Якщо ви хочете, щоб ваша стаття була прочитана колегами з інших країн, то вона повинна бути опублікована англійською мовою. До початку роботи над статтею рекомендується вибрати журнал, у який ви надішлете свою статтю. Переконайтеся, що читачі журналу є вашою цільовою аудиторією. Отримайте інструкції для авторів на сайті журналу і сплануйте статтю згідно інструкції.

Інформацію про вимоги до статей необхідно уточнювати на сторінках конкретного журналу, в розділах "вимоги"

Загальні вимоги зарубіжних журналів:

- рукопис (стаття) не була опублікована раніше;
- не перебуває на розгляді для публікації в іншому місці;

- схвалена всіма співавторами, а також відповідальними органами в установі, де проведено дослідження.

Ваша мета написати так, щоб стаття була прочитана і щоб читачі зрозуміли і оцінили вашу роботу. Тому стаття повинна бути структурована за загальноприйнятим для наукових публікацій форматом і написана зрозумілою міжнародною співтовариству дослідників мовою, тобто з використанням тих термінів, які прийняті в цій галузі науки.

Кожна галузь науки має свій набір вузькоспеціальних термінів, а також традиції вживання загальних для всієї науки і мови слів. Ви, як дослідник і автор свого тексту, маєте право творити і пропонувати власні терміни, але робити це потрібно тільки в тому випадку, якщо відповідного терміна не існує, в чому слід переконатися до того, як запропонувати свій.

З особливою обережністю потрібно підходити до розробки нових термінів, коли Ви публікуєте статтю іноземною мовою. Має сенс проконсультуватися з фахівцями-носіями мови.

4. Структура статті

Рекомендована структура статті в зарубіжний журнал:

1. *Title* (повна назва статті);
2. *Author (s)* (імена авторів статті);
3. *Contact (s)* (адреси авторів);
4. *Abstract* (10-12 рядків: квінтесенція змісту статті з упором на нові дані, основну гіпотезу і основні висновки);
5. *Keywords* (кілька ключових слів, які можуть бути використані для складання Індексу цитування);
6. *Introduction* (вступ);
7. *Materials and methods* (матеріали і методи);
8. *Results* (результати);
9. *Discussion* (обговорення; іноді глави Results і Discussion об'єднуються);
10. *Conclusions* (висновок);
11. *Acknowledgements* (подяки);
12. *References* (посилання на використану літературу).

4.1. Title – назва

Назва – єдина частина статті, щодо якої можна сказати, що вона буде обов'язково прочитана. Можливо, тисячі людей переглянуть назву і лише одиниці прочитають всю статтю цілком. Функція назви - залучити якомога більше зацікавлених читачів до прочитання самої статті.

Для того щоб привернути увагу саме тих, кому стаття може бути цікава, назва має як можна більш точно і повно відповідати змісту статті. Саме тому підбирати слова для назви треба з найбільшою ретельністю, особливо звертаючи увагу на їх інформаційну наповненість, значущість. Назва повинна бути однозначною, зрозумілою фахівцям в інших галузях і відбивати зміст статті. Якщо це необхідно, згадайте в заголовку період і місце дослідження, міжнародну наукову назву досліджуваного об'єкта або експериментальний план дослідження. Досвідчені автори пишуть назву і реферат статті тільки тоді, коли вона вже написана. Назва статті не повинна бути занадто довгою або занадто короткою і повинна містити не менше 3 і не більше 15 слів (не рахуючи прийменників).

4.2. *Author (s) (імена авторів статті)*

Прізвища авторів статей представляються в одній з прийнятих міжнародних систем транслітерації (див. Розділ «Транслітерація»).

Журнал вибирає одну з систем транслітерації як для представлення прізвищ, так і для використання в інших розділах, де застосовується транслітерація (частина адреси організацій авторів, пристатейні списки в романському алфавіті, власні назви різних об'єктів в анотаціях і та ін.), або включає в журнал варіанти прізвищ, пропоновані авторами.

Неможливо в даний час вказати на яку-небудь одну систему транслітерації, якій віддають перевагу, оскільки різні журнали, автори та ін. воліють використовувати який-небудь свій варіант. Тому в системах зустрічається все різноманіття прізвищ.

4.3. *Contact (s) (адреси авторів), affiliation*

Для авторів важливо дотримуватися вказівки одного місця роботи, так як дані про приналежність організації (афіліювання) є одним з основних визначальних ознак ідентифікації автора.

Афіліація - незвичний термін. З деякою натяж-

кою його можна замінити знайомим виразом «дані про автора». Чому з натяжкою? Англійське *affiliation* позначає приєднання або членство, тобто соціальна взаємодія, що полягає у приєднанні до тих чи інших соціальних груп. Для авторів, які хочуть опублікувати свою наукову статтю в журналах глобальних індексів цитування, таких як *Web of Science* і *Scopus*, аффіліація означає приєднання до членів міжнародного наукового співтовариства.

Стаття з неповною аффіліацією не буде проіндексована в зарубіжних базах даних. Іншими словами, інформації про те, що такий-то автор з такої-то країни написав таку актуальну та важливу для світової науки статтю просто не буде існувати, звідси не буде ніяких зрушень в індексі Хірша автора або ж імпаکت-факторі журналу, в якому опублікована стаття. По-перше, в аффіліації необхідно вказувати повні адресні дані організації, в якій на даний момент працює автор. По-друге, вказувати всі місця роботи авторів, в яких виконувалися дослідження (постійне місце, місце виконання проекту та ін.).

У аффіліації має бути присутня повна інформація про авторів: посади, звання, місце роботи, вклад до

статті - в кінці статті.

Найменування організацій є однією з основних бібліометричних характеристик, за якими визначається активність публікації самих організацій, авторів, що належать до цих організацій, міста і країни в цілому. Найменування організації в *Scopus* використовується для ідентифікації авторів і створення їх профілів, а також профілів організацій. На основі даних в публікаціях *Scopus* про афіліювання авторів (приналежності організаціям) формуються аналітичні дані.

Отримання коректних бібліометричних характеристик в значній мірі залежить від того, наскільки повно і точно представлені в адресних відомостях авторів найменування організацій, їх адресу, яка включає мінімально назву міста і країну, в кращому випадку – повні адресні відомості разом з поштовою адресою. Всі адресні відомості, крім найменування вулиці, повинні бути представлені англійською мовою, в тому числі місто і країна. Найменування вулиці дається транслітерацією. Всі ці дані враховуються при формуванні профілів організацій. До організацій в системі також віднесені й відомства, які вказуються в на-

йменуваннях організацій, насамперед, державні академії наук і та ін. За профілями цих відомств дається характеристика наукової діяльності кожного відомства в цілому. Тому вказівка повної назви організації англійською мовою разом з відомством, до якого вона належить, є дуже важливим елементом в описі кожної статті в журналі.

Важливо вказувати правильну повну назву організації, бажано - її офіційно прийнятий англійський варіант. Важливо також вказувати електронну адресу хоча б одного з авторів для можливості встановлення контакту читачів з авторами публікації. Недотримання вимоги повного надання відомостей про організації та адресні дані авторів, ігнорування цього елемента опису статті, вказівка у статтях неповних, скорочених назв і абревіатур, відсутність в адресних відомостях міста, країни призводять до втрати даних в аналітичній системі індексів цитування.

Важливо вказувати, до якої організації належить кожен з авторів. Відсутність таких позначок ускладнює правильне визначення місця роботи кожного автора, що, знову ж, впливає на коректність даних у системі – в профілях авторів і організацій.

4.4. Abstract – анотація

Анотація (реферат, абстракт) обсяг не більше 250 слів. Анотація англійською мовою повинна бути змістовною, відобразити результати проведеного дослідження, а також передавати суть самої статті. Наступний важливий показник того, що Ваша анотація буде схвалена експертами *Scopus* і *Web of Science* - це якість англійської мови, на якій написано авторське резюме, тобто її «англомовність». Що стосується обсягу анотації, необхідно дотримуватися золоті середини: зробити її компактною, але не короткою. 200-250 слів буде цілком достатньо для інформативного, змістовного, оригінального авторського резюме, написаного грамотною науковою англійською мовою. Розміщуватися анотація повинна на початку статті.

Функція анотації - більш точно орієнтувати потенційних читачів щодо змісту публікації і зацікавити їх настільки сильно, щоб у них виникло бажання прочитати весь текст цілком.

Реферат слід вважати міні-версією статті, тобто він повинен містити всі її розділи, але у дуже скоро-

ченому вигляді. Якщо реферат написаний добре, то по ньому можна швидко і точно дізнатися, наскільки зміст статті пов'язаний з вашою роботою, що допомагає прийняти рішення про необхідність прочитання всієї статті.

Анотація включає:

1. Мета роботи в стислій формі. Передісторія (історія питання) може бути наведена тільки в тому випадку, якщо вона пов'язана контекстом з метою.

2. Коротко викладаючи основні факти роботи, необхідно пам'ятати наступні моменти:

- необхідно додержуватися хронології статті і використовувати її заголовки в якості керівництва;

- не наводити несуттєві деталі;

- використовувати технічну (спеціальну) термінологію дисципліни, чітко викладаючи свою думку і маючи також на увазі, що ви пишете для міжнародної аудиторії;

- текст повинен бути зв'язаним, з використанням слів «отже» (*consequently*), «більш того» (*moreover*), «наприклад» (*for example*), «в результаті» (*as a result*) і т.д., або розрізнені речення повинні логічно впливати одне із іншого;

- необхідно використовувати активний, а не пасивний стан, тобто «*The study tested*», але не «*It was tested in this study*» (часта помилка українських анотацій);

- стиль викладання повинен бути компактним (щільним), тому речення, найімовірніше, будуть довгими, ніж звичайно.

4.5. *Keywords* – ключові слова

В даний час ключові слова є обов'язковим елементом публікації в будь-якому рецензованому науковому журналі. У всіх бібліографічних базах даних можливий пошук статей за ключовими словами. Якщо ви хочете, щоб ваша стаття була знайдена зацікавленими читачами, то не пошкодуйте часу на складання списку ключових слів, які повинні відображати основні положення, досягнення, результати, точки інтересу.

Завдання ключових слів збільшити ймовірність знаходження вашої статті при пошуку в бібліографічних та повнотекстових базах наукової літератури. А це означає, що ключові слова повинні відрізнятися від тієї комбінації слів, яка складає назву статті.

Ключові слова повинні доповнювати, розширювати і перефразувати назву статті, але при цьому залишатися специфічними її змісту. Треба надавати не менше 5 ключових слів, за допомогою британського чи американського правопису, а не змішання їх, і уникати загальних і багатозначних термінів. Будьте обережні зі скороченнями: використовуйте скорочення, загальноприйняті в даній області.

4.6. Introduction (вступ)

У *Вступі* має міститися відповідь на питання - якій проблемі присвячено дослідження? Що ви досліджували? Чому ви це вивчали? Тобто інформація, яка дозволить читачеві зрозуміти і оцінити результати представленого дослідження без додаткового звернення до інших літературних джерел. Крім того, у *Вступі* має міститися обґрунтування необхідності та актуальності дослідження. Інформація у *Вступі* повинна бути організована за принципом «від загального до конкретного». *Вступ* складається з чотирьох обов'язкових підрозділів:

- опис проблеми, з якою пов'язано дослідження або встановлення наукового контексту (*establishing a*

context);

- огляд літератури, пов'язаної з дослідженням (*reviewing the literature*);

- опис білих плям в проблемі або того, що ще не зроблено (*establishing a research gap*);

- формулювання мети дослідження і, можливо, завдань (*stating the purpose*).

Якщо у вас не вийде чітко сформулювати проблему, то у читача не з'явиться інтерес до її вирішення. У цьому аспекті написання наукової статті можна порівняти з написанням статті для звичайного журналу або газети, де спочатку необхідно опанувати увагу читачів, щоб вони прочитали текст до кінця.

4.7. Materials and Methods (методу)

Як вивчалася проблема? Що і як ви робили? На це питання відповідає розділ *Методу*. У цьому розділі статті в деталях описуються методи, які використовувалися для отримання результатів. Спочатку дається загальна схема експериментів (*design of the experiment*), потім самі експерименти представляються настільки докладно і з такою кількістю деталей, щоб будь-який компетентний фахівець міг відтворити їх у

себе в лабораторії, користуючись лише текстом статті.

Багато читачів пропускають цей розділ, оскільки у *Вступі* вже зазначено, який метод будете використовувати. Однак для того, щоб стаття мала наукову цінність, методи дослідження треба описувати в деталях. Коли рецензент буде читати рукопис, він зверне особливу увагу, наскільки детально описана методика дослідження. Якщо у нього виникнуть сумніви в тому, що експерименти можна відтворити, він рекомендуватиме відхилити рукопис, незважаючи на значні результати.

При використанні стандартних методів і процедур краще зробити посилання на відповідні джерела, не забуваючи описати модифікації стандартних методів, якщо такі були. Якщо ж використовується власний новий метод, який ще ніде раніше не публікувався, важливо дати всі необхідні деталі. Якщо раніше метод був опублікований у відомому журналі, то можна обмежитися посиланням. Однак рекомендується повністю описати метод в рукописі, якщо раніше він був опублікований в маловідомому журналі, та ще й не англійською мовою.

Якщо в роботі використані хімічні або біохімічні методи, то перерахуйте, які реагенти та з'єднання застосовувалися в експерименті. Наведіть хімічні назви та формули сполук, які є новими або нестандартними. Описуйте пристрій використаних приладів і апаратів, тільки якщо вони нестандартні або відсутні у продажу, або ви їх виготовили самі. Уникайте прямої вказівки торгових назв приладів і реактивів, хоча давати в дужках назву компанії-виробника і номер моделі цілком припустимо. Вкажіть, які небезпеки мають місце при проведенні даних експериментів. Після того, як розділ *Методи* написаний, дайте його прочитати кому-небудь із колег, які не приймали участі в цій роботі, потім запитайте, чи достатньо докладно Ви все описали, щоб це можна було повторити.

4.8. Results (результати)

Розділ *Результати* є центральною частиною статті, можна сказати - її кульмінацією. У цьому розділі представлені експериментальні або теоретичні дані, отримані в цій роботі і мають відношення до даної задачі. Показати результати означає привести в

статті записи з лабораторного журналу, комп'ютерну роздруківку або щось подібне. Результати даються в обробленому варіанті: у вигляді таблиць, графіків, організаційних чи структурних діаграм, рівнянь, фотографій, малюнків. Опис того, що показано в ілюстраціях з короткими коментарями, порівняннями, статистичними оцінками, і є представленням результатів. У цьому розділі наводяться тільки факти. Їх інтерпретацію, зіставлення з даними інших дослідників і тому подібні речі залиште для розділу *Обговорення*. Якщо було отримано багато схожих залежностей, які подаються у вигляді графіків, то приведіть тільки один типовий графік.

Текст - вербальне уявлення, таблиця - полувербальне, малюнки - візуальне. Всі три способи подання повинні доповнювати, а не повторювати один одного. Візуальні способи представлення результатів називаються ілюстраціями. В даний час ілюстрації, тобто, діаграми, фотографії, схеми, графіки, є необхідними і надзвичайно важливими елементами наукової публікації. За частотою читаності ілюстрації поступаються тільки назві статті та реферату. Добре підготовлені ілюстрації покращують розуміння ре-

зультатів, допомагають читачам додержуватися логіці авторів, справляють приємне враження, в той час як погано зроблені ілюстрації можуть заплутати читачів і погіршити враження від статті, навіть при добре написаному тексті. Найпоширеніша помилка авторів-початківців наукових статей при поданні результатів - просте повторення в тексті того, що дано в таблицях і графіках.

4.9. Discussion (обговорення, висновки)

Одна з труднощів при написанні статті полягає у визначенні, де закінчується опис результатів і починається їх обговорення. Розділ *Обговорення* найважчий розділ для написання. На відміну від розділу *Результати*, який має справу з фактами, розділ *Обговорення* - це ідеї, припущення про отримані факти, порівняння отриманих власних результатів з результатами інших авторів. З одного боку, розділ *Обговорення* повинен бути більш теоретичним, узагальнюючим, абстрактним, інтегрованим із загальною проблемою. З іншого боку, цей розділ найбільш тісно пов'язаний з реальним світом, оскільки в ньому розкривається значення отриманих результатів та їх по-

дальше застосування. Редактори журналів відкидають багато статей через погано написане обговорення результатів, незважаючи на те, що самі по собі результати цікаві і добре представлені. Більше того, справжнє значення результатів може бути абсолютно приховано неправильною інтерпретацією, що також призводить до відмови в публікації. Найчастіше розділ *Обговорення* занадто довгий і багатослівний, що вказує на сумніви автора у своїх результатах і їх інтерпретації. В *Обговоренні* можна:

- перерахувати основні результати, незалежно від того, чи підтримують або спростовують вони перевірену гіпотезу, знаходяться у злагоді чи в протиріччі з даними інших дослідників;
- узагальнити результати;
- порівняти результати з даними інших дослідників;
- привести можливі пояснення подібності та протиріч з іншими дослідженнями;
- нагадати про цілі і гіпотези дослідження;
- обговорити, чи відповідають отримані результати гіпотезі дослідження;
- вказати на обмеження дослідження та узагаль-

нення його результатів;

- запропонувати практичне застосування;
- запропонувати напрямок для майбутніх досліджень.

Однак запропонований список не є вичерпним. Розділ *Обговорення* найкраще місце для ваших думок і міркувань. Тут можна посперечатися з іншими дослідниками, запропонувати нові теорії. Якщо у *Вступі* до статті формулювалася гіпотеза, то в *Обговоренні* треба написати, чи підтвердилася гіпотеза. Обговоріть, чи досягнута мета і чи виконані завдання, сформульовані у *Вступі*. Після обговорення зазвичай викладаються *Висновки*, які повинні точно відповідати цілям і завданням роботи.

4.10. Acknowledgements (подяки)

У розділі *Подяки* прийнято виражати вдячність за технічну допомогу окремих людей, перераховуючи їх поіменно. Можна висловити подяку і за іншу підтримку: обговорення результатів, вчитування рукопису, критику і т.д. Якщо ви використовували в роботі нестандартне обладнання та матеріали, то можна також перерахувати, на якому і чиєму спеціаль-

ному обладнанні виконувалися експерименти, а також перерахувати джерела всіх інших спеціальних матеріалів та об'єктів дослідження. Потім необхідно висловити подяку за фінансову підтримку дослідження організаціям та фондам, тобто написати за рахунок яких грантів, контрактів, стипендій вдалося виконати роботу. Стиль *Подяки* може неформальний, якщо це стосується допомоги окремих людей.

5. Правила транслітерації

Транслітерація – написання українського тексту алфавітом іншої мови. Тому транслітерована форма повністю рівнозначна вихідній: інформація, яку містить текст, при цьому не спотворюється.

Транслітерація прізвищ та імен людей, а також географічних назв здійснюється шляхом відтворення кожної літери латиницею.

Подання тексту кирилицею за різними правилами транслітерації (або взагалі без правил) веде до втрати необхідної інформації в аналітичній системі Scopus. Систем транслітерації досить багато. Тому важливо вибрати і дотримуватися якої-небудь однієї або двох найбільш поширених систем. Обираючи систему транслітерації слід спиратися на певні критерії. Зокрема, до таких можна віднести:

1) комп'ютерна сумісність або URL-сумісність, принципово важлива для роботи в Інтернеті і у мобільному середовищі;

2) зворотність транслітерації, можна характеризувати у такій шкалі: «повна», «майже повна»,

«не повна»; повна зворотність забезпечується у випадку посимвольної транслітерації; не потребує знання української мови; основна сфера використання - друковані застосування (наприклад, імена, топоніміка тощо);

3) фонетична вимова, використання корисно для правильної вимови українських слів носіями певних іноземних мов та ін.

На сьогодні існує близько 12 стандартів українсько-латинської транслітерації: паспортний (КМУ 2010), ТКПН, ГОСТ 7.79-2000 Б, УКППТ 1996 (спрощений), BGN/PCGN (1965), ALA-LC, українська латинка, науковий (традиційний), науковий (ISO/R 9:1968), ISO 9:1995 (ГОСТ 7.79 А), німецька транслітерація, французька транслітерація.

В таблиці 1 наведені найбільш розповсюджені варіанти транслітерації.

Таблиця 2

Літери з однозначною транслітерацією

Прописні	Малі	Латиниця
А	а	a
Б	б	b
Д	д	d
Е	е	e
І	і	i
К	к	k
Л	л	l
М	м	m
Н	н	n
О	о	o
П	п	p
Р	р	r

Системою транслітерації, яка найбільше відповідає усім вищеназваним вимогам є ISO 9:1995.

Даний стандарт встановлює посимвольну транслітерацію кириличних символів латиницею. На відміну від попередніх стандартів ISO, серед яких ISO/R 9:1968, ця система встановлює єдину таблицю транслітерації для всіх кириличних абеток слов'янських та деяких неслов'янських мов. Завдяки цьому транслітерація є абсолютно зворот-

ньою: точне відтворення оригінального тексту можливе навіть за незнання мови першоджерела.

У раді країн СНД цей трансліт був прийнятий у складі стандарту ГОСТ 7.79-2000.

Для транслітерації можна також використовувати он-лайн сервіси.

Стандартна українська транслітерація
[\(http://translit.kh.ua/\)](http://translit.kh.ua/)

Для того, щоб транслітерувати потрібний текст у цьому он-лайн сервісі, необхідно перед усім, вибрати систему транслітерації:

Стандартна українська транслітерація

Офіційний трансліт онлайн. Виртуальна клавіатура. **Всі стандарти** україномовної транслітерації.

Мені потрібна: **Латинка**

→ [Конвертувати](#)

Введіть текст тут

Стандарт:	ISO 9:1995 (ГОСТ 7.79 А) ▾	Символів: 0	«На ходу»: Викл																																															
	Паспортний (КМУ 2010) ТКПН Українська латинка Науковий (традиційний) Науковий (ISO/R 9:1968) ISO 9:1995 (ГОСТ 7.79 А) ГОСТ 7.79-2000 Б УКППТ 1996 (спрощений) BGN/PCGN (1965) ALA-LC Німецька транскрипція Французька транскрипція	<table border="1"> <tr> <td>n</td><td>g</td><td>š</td><td>š</td><td>z</td><td>h</td><td>ĩ</td> </tr> <tr> <td>e</td><td>н</td><td>г</td><td>ш</td><td>щ</td><td>з</td><td>х</td><td>ї</td> </tr> <tr> <td>р</td><td>г</td><td>о</td><td>л</td><td>д</td><td>ж</td><td>є</td><td>#</td> </tr> <tr> <td>п</td><td>р</td><td>о</td><td>л</td><td>д</td><td>ж</td><td>є</td><td>№</td> </tr> <tr> <td>i</td><td>t</td><td>'</td><td>b</td><td>û</td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>м</td><td>и</td><td>т</td><td>ь</td><td>б</td><td>ю</td><td>«</td><td>»</td> </tr> </table>	n	g	š	š	z	h	ĩ	e	н	г	ш	щ	з	х	ї	р	г	о	л	д	ж	є	#	п	р	о	л	д	ж	є	№	i	t	'	b	û				м	и	т	ь	б	ю	«	»	<p style="text-align: right;">Сховати клавіатуру ▲</p>
n	g	š	š	z	h	ĩ																																												
e	н	г	ш	щ	з	х	ї																																											
р	г	о	л	д	ж	є	#																																											
п	р	о	л	д	ж	є	№																																											
i	t	'	b	û																																														
м	и	т	ь	б	ю	«	»																																											

Наступний крок – вводимо текст до поля вводу:

Стандартна українська транслітерація

Офіційний трансліт онлайн. Виртуальна клавіатура. [Всі стандарти](#) україномовної транслітерації.

Мені потрібна: [Латинка](#) → [Конвертувати](#)

Кузьменко Т. С. "Бренд" у праві інтелектуальної власності: теорія і практика

Стандарт: ISO 9:1995 (ГОСТ 7.79 А) Символів: 77 «На ходу»: [Викл](#)

Натиснути «Конвертувати»:

Стандартна українська транслітерація

Офіційний трансліт онлайн. Виртуальна клавіатура. [Всі стандарти](#) україномовної транслітерації.

Мені потрібна: [Латинка](#) → [Конвертувати](#)

куз'менко Т. С. "Бренд" у праві інтелектуальної власності: теорія і практика

Отменить Ctrl+Z
Повторить Ctrl+Shift+Z
Вырезать Ctrl+X
Копировать Ctrl+C
Вставить Ctrl+V
Вставить как обычный текст Ctrl+Shift+V
Удалить
Настройки проверки правописания
Направление письма

Стандарт: ISO 9:1995 (ГОСТ 7.79 А) Выделить все Ctrl+A
Найти "Куз'менко Т. С. "Бренд" у праві інтелектуальної власності" в Google
Печать... Ctrl+P
Просмотр кода элемента Ctrl+Shift+I

«На ходу»: [Викл](#)

h i
x i

Отримаємо транслітерований текст, який можна вільно скопіювати.

6. Правила цитування

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого тексту слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати розпочинається і закінчується лапками і наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед

випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

д) цитування не повинне бути ні надмірним, ні недостатнім, бо і те і інше знижує рівень наукової праці: надмірне цитування створює враження компілятивності праці, а недостатнє - знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Коли використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в науковій роботі.

Зарубіжні індекси цитування враховують авторські публікації, тому важливо і потрібно робити

посилання на власні роботи. При цитуванні також слід враховувати, що у зарубіжних журналах та базах даних не мають значення посилання на анонімні документи (накази, закони, нормативи).

Встановленню зв'язку «публікація - посилання на публікацію» можуть перешкодити:

- застосування різних систем транслітерації;
- застосування різних варіантів скорочень журналу, не відображені в системі;
- відсутність в посиланнях перекладу назв статей англійською мовою (як вони представлені в системі);
- застосування не прийнятого в системі стандарту опису (що може ускладнювати правильної розмітці посилань по полях).

У тексті посилань можете звернутися до будь-яких прямих цитат або переказів. Для оформлення посилань в тексті статті вказують прізвище автора (ів) і дату публікації.

Наприклад:

Socio-economic dysfunctions are only the derivatives of the fundamental changes in the institutional system of agrarian socium. (Dubinina, 2015).

Якщо авторів більше 3, згадується тільки перший автор потім додається «et al.» що означає «та інші».

Наприклад:

Threats to the financial security of the insurance market are generally divided into internal and external (Ryabenko et al. 2015).

Якщо у цитованій праці немає відомостей про автора, то вказується повна назва роботи. Назва повинна бути курсивом.

Наприклад:

Moran allows 2 months for the design and prototyping of a new product (*Manufacturing and the product cycle: a case study of Moran furniture 2006*).

Для прямих цитат, перефразованих цитат або резюме також потрібні номери сторінок. Цитований текст розміщується при цьому у лапках.

Наприклад:

'Figure captions should be as concise as possible' (Smyth 1994, p. 90).

Зверніть увагу, формат лапок у зарубіжних журналах відрізняється від прийнятого у вітчизняних періодичних виданнях (не «...», а ‘...’).

Також можливо включення імені автора(ів) в текст статті, при цьому посилання оформлюється наступним чином: після прізвища автора у дужках наводиться рік публікації.

Наприклад:

Smyth (2004) maintains that the main advantage of a figure is its visual impact.

Існують певні правила посилання на сторінки тексту. А саме:

1) якщо наводиться цитата автора, необхідно вказати конкретні сторінки тексту після згадування року, через кому. При перефразуванні або узагальненні сторінки тексту також можуть бути згадані, при цьому необхідно уточнювати деталі оформлення посилань безпосередньо у вузі або іншому закладі, куди надалі буде представлена робота.

2) вказування сторінок тексту буде доречним, якщо матеріали, на які робиться посилання, є об'ємними. У цьому випадку сторінки вказуються у посиланні безпосередньо в тексті. Сторінки вказуються після згадування року та відокремлюються комою, наприклад: (Smyth, 2004, p.11).

3) для згадки однієї сторінки використовується – p., а для декількох сторінок - pp., наприклад, (Smyth, 2004, pp.11-12).

Посторінкові посилання використовуються вкрай рідко. Можливо, це пояснюється тим, що вони відволікають читача від основної розповіді. Якщо інформація заслуговує згадування її необхідно вказати безпосередньо в тексті роботи.

7. Списки літератури (References)

7.1. Сучасні зарубіжні стилі наведення бібліографічних відомостей

Заключний розділ статті - список літератури. У списку літератури перераховуються всі джерела, і тільки ті джерела, на які є посилання в тексті статті.

Якщо у вас є хоч найменші сумніви в тому, як має бути організована вами стаття, щоб бути опублікованою в даному журналі, то найкраще звернутися до опублікованих в журналі статей, до правил для авторів даного журналу.

Списки літератури, по-перше, дозволяють визнати ідеї інших авторів і таким чином уникнути звинувачення в плагіаті. По-друге, дають можливість читачеві зорієнтуватися і швидко знайти джерела матеріалів, на які посилається автор, для того, щоб ознайомитися з ними і переконатися в достовірності даних з цих джерел. По-третє, списки літератури здатні демонструвати глибину і масштаб досліджень автора статті.

Автор, орієнтований на публікацію своєї статті в журналах зарубіжних БД *Scopus* і *Web of Science*, повинен завжди пам'ятати про ті показники, які мають зна-

чення для індексів цитування. Тому дуже важливо правильно оформити пристатейні списки літератури на латиниці. Не треба забувати і про основні завдання посилання у списку літератури: воно встановлює зв'язок між публікацією в базі даних і посиланням на неї, а також допомагає англomовному користувачеві зрозуміти сенс використаного посилання.

Більшість наших журналів, включених до SCOPUS, на сьогодні не надають в латиниці посилання на україно- чи російськомовні публікації. Отже, практично всі вони не додають у БД відомості про національні посилання у пристатейній бібліографії. Тобто, вони не є корисними для самої БД, оскільки не добавляють цитувань нікому, не можуть бути включені до жодних рейтингових оцінок. Тому навряд чи є перспективи подальшої наявності таких журналів у БД SCOPUS – їхній інформаційний і наукометричний внесок у БД нульовий.

Можливості даної конкретної системи (SCOPUS) дозволяють проводити за посиланнями оцінювання значення і визнання робіт конкретних авторів, наукового рівня журналів, організацій і країн, визначення актуальних наукових напрямів і проблем, виявлення їх

точок розвитку й занепаду тощо. Тому в усьому світі вимоги до цієї складової наукових статей високі. Навіть попри те, що наукова спільнота ставиться до порівняльної наукометрії дещо скептично, стаття з представницьким списком літератури демонструє професійний світогляд і якісний рівень досліджень її авторів.

Правильний опис використуваних джерел у списках літератури є запорукою того, що цитована публікація буде врахована в оцінці наукової діяльності авторів, отже (по ланцюжку) – організації, регіону, країни. За цитованістю журналу визначають його науковий рівень, авторитетність, ефективність діяльності його редакційної ради тощо.

Відповідно, найбільш значущими складовими бібліографічних посилань є прізвища авторів та назви видань. Причому для того, щоб всі автори публікації були враховані в системі, необхідно в опис статті вносити всіх авторів, не скорочуючи перелік до трьох, як це рекомендовано чинними у нас державними стандартами.

Список літератури (*References*) для *SCOPUS* та інших зарубіжних БД необхідно наводити повністю окремим блоком, повторюючи список літератури, наданий національною мовою, незалежно від того, є в

ньому іноземні джерела чи немає. Якщо в списку є посилання на іноземні публікації, вони повністю повторюються у списку, наведеному у латиниці.

Під час складання списків літератури для наукометричних БД важливо розуміти, що чим більше будуть ці посилання відповідати вимогам до джерел, тим легше їх сприйматиме система. І чим ретельніше автори поставляться до наданої ними інформації, тим точнішими будуть статистичні та аналітичні дані про них у системі, отже – у рейтингах (зокрема, у *SCOPUS*).

Назва списку літератури має бути англійська: *REFERENCES*, у жодному разі її не слід транслітерувати: *SPISOK LITERATURY* або якоесь інше. Невелика кількість пристатейної бібліографії в журналі негативно позначається на його оцінці фахівцями БД і перешкоджає входженню видання до наукометричної системи – ваше видання повинно бути корисним для БД, додавати щось до наукометричних показників. Список літератури складається у порядку згадування. До нього слід включати лише джерела, на які є посилання у статті.

У зарубіжних стандартах бібліографічних описів не застосовуються розділові знаки, які наведені в україн-

У *References* неприпустимо використання українського ДСТУ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

нському ДСТУ («//» и «-»). Назва джерела та вихідні дані відокремлюються від авторів та заголовку статті типом шрифту, найчастіше всього, курсивом (*italics*), крапкою чи комою. Не використовуються також слова «електронний ресурс», особливо, якщо ці слова наводяться в транслітерації та ін.

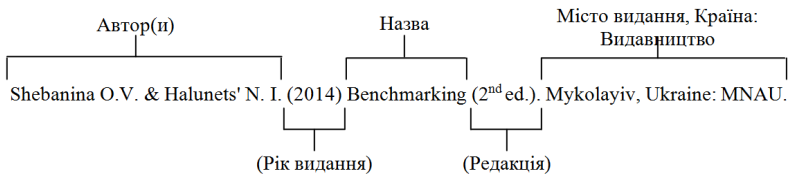
Для формування списку літератури (усіх без виключення посилань) потрібно використовувати один з прийнятих зарубіжних бібліографічних стандартів.

Наприклад у SCOPUS пропонується декілька варіантів стандартів для складання бібліографічних списків:

1. APA – American Psychological Association широко поширена в суспільних науках на Заході форма оформлення академічних робіт, розроблена Американською асоціацією психологів. «Керівництво з пуб-

лікації американської психологічної асоціації» (англ. *Publication Manual of the American Psychological Association*) містять рекомендації з організації статті, а також рекомендації щодо оформлення цитат, посилань, таблиць, шрифту і структури статті.

Формат наведення бібліографічних відомостей:

Застосовується в англomовних науково-дослідних публікаціях у таких сферах, як психологія,

Більш детально можна ознайомитися за посиланням: <http://www.apa.org/>

бізнес, кримінологія, економіка, педагогіка (у тому числі прикладна лінгвістика), соціологія та ін.

2. Chicago 15th Edition (Author-Date System).

Чиказький стиль надає вибір з декількох форматів. В рамках стилю допускається змішування способів посилання на джерело, за умови, що текст

в результаті виходить ясним і послідовним.

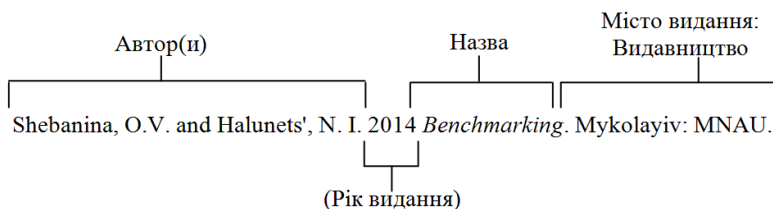
Довідник описує два формати цитування:

1) Примітки / бібліографія, також відомий як стиль гуманітарних наук. Посилання на джерела наводяться у виносках на сторінці (або кінцевих виносках) та / або в бібліографічному списку.

2) Автор / дата, також відомий як науковий стиль і стиль соціальних наук. Автор і дата джерела вказуються в дужках у тексті і у списку використаних джерел.

Формат наведення бібліографічних відомостей у стилі *Chicago* наступний:

Формат наведення бібліографічних відомостей:

Однак в Чиказькому стилістичному довіднику більше уваги приділяється формату примітки / бібліографія. Рекомендується вказувати джерело і в

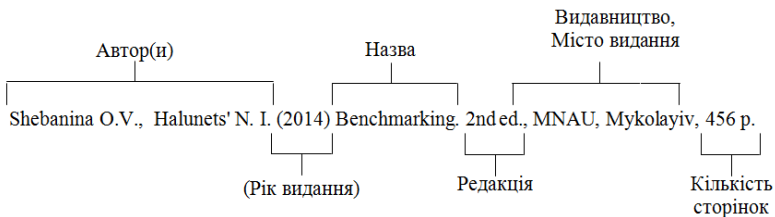

примітках у вигляді виносок, і в бібліографії, але це не є абсолютно обов'язковою умовою.

Більш детально можна ознайомитися за посиланням: <http://www.calstatela.edu/library/>

3. Harvard or author-date. Найбільш поширений стиль оформлення посилань, широко використовуваний в наукових публікаціях.

Формат наведення бібліографічних відомостей у стилі *Harvard* наступний:

Більш детально можна ознайомитися за посиланням: <http://www.calstatela.edu/library/>

На сайті видавництва Emerald наведені достатньо докладні рекомендації зі складання пристатейних списків літератури за стандартом Гарварда (Harvard reference system) практично для всіх видів публікацій.

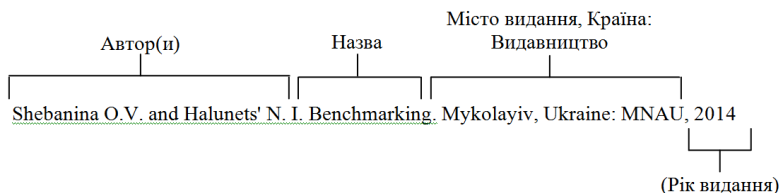

Більш детально можна ознайомитися за посиланням: <http://www.emeraldinsight.com/authors/guides/>

4. MLA (Modern Language Association) 6th Edition - Single Spaced Reference

Стиль найбільш широко застосовується для оформлення документів і цитування джерел в галузі гуманітарних наук. Він розроблений Асоціацією сучасних мов. Академічний стиль *MLA* використовується в США, Канаді та інших країнах для створення письмових робіт з англійської мови, англійської літератури, правопису, дослідженню інших сучасних мов або літератури, включаючи порівняльний аналіз, літературну критику, дослідження засобів масової інформації, культурології, суміжних дисциплін.

Формат наведення бібліографічних відомостей у стилі *MLA* наступний:

Більш детально можна ознайомитися за посиланням: <https://owl.english.purdue.edu/owl/section/2/11/>

Вище описані стилі наведення бібліографічної інформації, які найчастіше використовуються у зарубіжних виданнях.

У мережі Інтернет є досить багато безкоштовних програм для створення бібліографічних описів у романській абетці. Досить набрати в GOOGLE пошук зі словами «create citation» і ви отримаєте декілька безкоштовних програм, що дозволяють автоматично створювати посилання за одним зі світових стандартів: <http://www.easybib.com/>, <http://www.bibme.org/>, <http://www.sourceaid.com/>.

Є також платні програми для створення бібліографічних посилань.

7.2. Рекомендації щодо оформлення списку літератури (References)

В якості прийняттого варіанту складання бібліографічного опису для References можна запропонувати формат, який схожий на стандарт Harvard. Структура опису наведена нижче:

Стаття з періодичного видання:

Автор(и). Транслітерована назва статті [Переклад назви статті англійською мовою]. *Назва періодичного видання*, Рік видання, Випуск (vol.), Номер (no.), Кількість сторінок (pp. xx-xxx). (in Ukrainian)/(in Russian)

Книжка

Автор(и). Транслітерована назва книжки [Переклад назви книжки англійською мовою]. Місто, Видавництво, Рік видання, кількість сторінок (xx p.). (in Ukrainian)/(in Russian)

Змістова частина книжки (розділ, стаття)

Автор(и). Транслітерована назва частини книжки (розділу/статті) [Переклад назви частини книжки]

ки (розділу/статті) англійською мовою]. *Транслітерована назва книжки* [Переклад назви книжки]. Місто, Видавництво, Рік видання, Кількість сторінок (pp. xx-xxx). (in Ukrainian)/(in Russian).

Стаття з електронного періодичного видання

Автор(и). Транслітерована назва статті [Переклад назви статті англійською мовою]. *Транслітерована назва періодичного видання* [Переклад назви періодичного видання англійською мовою] (electronic journal), рік видання, випуск (vol.), номер (no.), сторінки (pp. xx-xxx). Available at: (електронна адреса статті) (accessed (дата відвідування сайту)). (in Ukrainian)/(in Russian)

Стаття зі збірника доповідей конференцій

Автор(и). Транслітерована назва статті [Переклад назви статті англійською мовою]. Proceedings of the *Назва конференції (країна, місто, дата проведення)* (eds. (редактори, редколегія - якщо є)). Місто видання, Видавництво, рік видання, сторінки (pp. xx-xxx). (in Ukrainian)/(in Russian).

Дисертації

Автор. *Транслітерована назва дисертації* [Переклад назви дисертації англійською мовою]

(Diss. D-r Economic). Місто, Видавництво, Рік видання, кількість сторінок (xx p.). (in Ukrainian)/(in Russian).

Препринт

Автор(и). *Транслітерована назва видання* [Переклад назви видання англійською мовою]. Номер препринту. Місто, Видавництво, Рік видання, кількість сторінок (xx p.). (in Ukrainian)/(in Russian).

Статистичний збірник

Назва організації (переклад англійською мовою) *Транслітерована назва книжки* [Переклад назви книжки англійською мовою]. Місто, Видавництво, Рік видання, Кількість сторінок (xx p.). (in Ukrainian)/(in Russian).

Приклади бібліографічних описів наведено у Додатку 1.

Такий формат дозволить Scopus розібрати і структурувати бібліографічний опис за прийнятим у них форматом.

Списки літератури в українських журналах включають велику різноманітність джерел:

матеріали конференцій, збірники, монографії, патенти, дисертації, звіти, закони, постанови та ін. Тому постійно виникають питання, як готувати для списку літератури опис цих публікацій.

Для підготовки опису цих видів документів необхідно враховувати той факт, що ці публікації відсутні в системі і не призначені для встановлення відповідностей між публікаціями та посиланнями на них. Однак вони також повинні бути обов'язково представлені в романському алфавіті. Тому їх опис можна робити досить короткими. Виняток становлять перекладні книги, в основному, монографії. Якщо готувати посилання в References з розумінням мети їх подання в системі, тоді існує ряд правил, виконуючи які можна отримати максимальне число пов'язаних з публікаціями посилань в журналі. До таких правил можна віднести:

- 1) представляти в References, замість українського варіанту опису журналу, опис його перекладної версії, яка, швидше за все, буде вже

представлена в Scopus;

2) відомо, що описи які включаються в зарубіжні індекси цитування та інші бази даних даються за їх англomовним блоком, тому найкраще в References включати перекладну назву статті в тому вигляді, як вона вказана в журналі (і потім - у базі даних). У такому випадку вказується в дужках після її опису мову публікації (in Ukrainian) чи (in Russian);

3) представляти в References, замість перекладеного видання (книги, монографії, статті та ін.), опис оригінальної її версії, адже індекси цитування все більше включають книг в свої ресурси, в тому числі у Scopus;

4) подання в References тільки транслітерованого (без перекладу) опису неприпустимо, тому що робить такий опис абсолютно не зрозумілим для іноземних читачів. Тому, якщо потрібно скоротити опис, то краще приводити його переклад із зазначенням у дужках мови видання (in

Ukrainian) чи (in Russian);

5) при описі видань без авторів (збірників, колективних монографій) допускається замість авторів писати одного, максимум двох редакторів видання;

6) для неопублікованих документів можна вказувати коротку назву із зазначенням у дужках (unpublished);

7) якщо публікація має DOI, то його обов'язково треба вказувати в бібліографічному описі в References, тому що цей ідентифікатор є найбільш точним джерелом інформації про статтю і за ним проводиться зв'язка "посилання - публікація".

Ідентифікатор цифрового об'єкта (DOI), що з'явився напередодні 2000-х років, дозволяє миттєво знаходити цифровий об'єкт (статті, глави книг і та ін.).

[The Digital Object Identifier \(DOI\)](http://www.doi.org/) (<http://www.doi.org/>) це система ідентифікації об'єктів ко-

нтенту в цифровому середовищі. Система DOI забезпечує структуру для постійної ідентифікації, управління інтелектуальним контентом, управління метаданими, зв'язку користувачів з постачальниками контенту.

Індекси DOI представляють собою послідовність символів, яка складається з двох частин, розділених прямим слешем (/). Перша частина - префікс видавця, який визначається при первинній реєстрації видавця в CrossRef, друга частина - суфікс, формований видавцем за власними правилами. Унікальний суфікс присвоюється редактором або генерується автоматично при прийомі статті з використанням онлайн-систем типу GEMS, OSPRES і та ін.

8) в описах україномовних та російськомовних підручників, навчальних посібників не треба вказувати тип видань. Ця інформація в посиланнях в даному випадку є надлишковою.

9) у вихідних даних публікацій в посиланнях (статей, книг) необхідно вказувати кількість сторінок публікації: діапазон сторінок у виданні вказується "pp." перед сторінками; "p." - кількість сторінок у повному виданні (книзі) вказується після зазначення кількості сторінок;

10) переклад заголовка статті або джерела береться в квадратні дужки;

11) одна публікація описується в списку літератури один раз, незалежно від того, скільки разів в тексті публікації було згадане джерело;

12) використовувати системи автоматичного перекладу кирилиці в романський алфавіт; не робити транслітерацію вручну. Це дозволить уникнути помилок транслітерації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бедратюк Л. П. Процедура публікації результатів наукових досліджень в міжнародних рецензованих журналах [Електронний ресурс] / Л. П. Бедратюк, Ю. В. Шутяк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. - № 6, Т. 1. – С. 302-305. – Режим доступу : [file:///C:/Users/deputy/Downloads/Vchnu_ekon_2014_6\(1\)__57%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/deputy/Downloads/Vchnu_ekon_2014_6(1)__57%20(2).pdf). – Дата останнього доступу : 10.12.2015.
2. Гарвардский стиль оформления (BSI) списка литературных источников [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:tPImGpN67owJ:web.znu.edu.ua/NIS//2013/1__garvardskij_stil__oformleniya__BSI__spiska_literaturnykh_istochnikov.doc+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua. – Дата останнього доступу : 22.12.2015.
3. Главчева Ю. Н. Thomson Reuters [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.kpi.kharkov.ua/Prezent/2_web_of_science.pdf. – Дата останнього доступу : 22.12.2015.

4. Как написать и опубликовать статью в международном научном журнале: метод. рекомендации [Электронный ресурс] / сост. И. В. Свидерская, В. А. Кратасюк. – Красноярск : Сиб. федерал. ун-т, 2011. – 52 с. – Режим доступа : http://index.petsru.ru/files/Kak_napisat_i_opublikovat_statyu.pdf. – Дата последнего доступа : 12.12.2015.
5. Про оформлення пристатейних списків посилянь відповідно до вимог світових наукометричних баз [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://akademperiodyka.org.ua/docs/science_ukr10/Pro_oformlennya.pdf. – Дата останнього доступу : 12.12.2015.
6. Редакционная подготовка научных журналов для включения в зарубежные индексы цитирования / состав. О. В. Кириллова. – М. : ВИНТИ РАН, 2012. – 68 с. – Режим доступа : http://www.nbu.gov.ua/sites/default/files/all_files/201310_artilces_field_dopmat_files/recomend_rus.pdf. – Дата останнього доступу : 10.12.2015.
7. Рекомендації EASE (Європейської Асоціації Наукових Редакторів) для авторів і пе-

рекладачів наукових статей, які повинні бути опубліковані англійською мовою [Електронний ресурс] // Морфологія. – 2011. – Т. 5, № 1. – С. 45-48.

8. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – [Чинний від 10.11.2006]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с.
9. Сысоев П.В. Правила написания аннотаций // Иностранные языки в школе. – 2009. – № 4. – С.81-83. – Режим доступа : <http://finis.rsue.ru/Docs/pravila.pdf>. – Дата останнього доступу : 10.12.2015.
10. Тихонкова И. А. DOI (digital object identifier) – обязательный элемент современного научного издания // Наука України у світовому інформаційному просторі. – 2013. – Вип. 8. – С. 68-75. – Режим доступа : http://www.nas.gov.ua/publications/books/series/9789660247048/Documents/2014_10/4_Tihonkova.pdf. – Дата останнього доступу : 10.12.2015.

11. Український індекс наукового цитування : система наукометричного моніторингу суб'єктів наукової діяльності України [Електронний ресурс] / Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України ; Асоціація користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «УРАН». – Веб-сайт. – Режим доступу : <http://uincit.uran.ua/>. – Дата останнього доступу : 10.12.2015.
12. Швец Н. А. Подготовка результатов исследовательской деятельности к изданию в зарубежных журналах [Электронный ресурс] / Н. А. Швец. – Режим доступа : http://www.nsu.ru/library/images/NIP_k/Shvets_3.pdf. – Дата последнего доступа : 10.12.2015.
13. Як обрати журнал для публікації англomовної наукової статті? [Електронний ресурс] // ПАН БІБЛІОТЕКАР : блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. – 2015. – Режим доступу : <http://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2015/05/blog-post.html>. – Дата останнього доступу : 18.12.2015.

14. Basics of APA Style: An Online Course - <http://www.apastyle.org/learn/courses/4210701.aspx>
15. Citation Style Guide: APA, MLA, Chicago, Turabian - <http://subjectguides.library.american.edu/citation#apa>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Приклади оформлення бібліографічного опису для References

Бібліографічний опис (для вітчизняних видань)	References (для публікацій у міжнародних виданнях)
Без автора	Неперіодичні видання (книги, монографії, словники)
Радіобіологія : довідник / уклад. В. М. Давиденко. - Миколаїв : МНАУ, 2013. - 77 с.	Davydenko V.M. (ed.) <i>Radiobiologiya: dovidnyk</i> [Radiobiology: dictionary]. Миколаїв, МНАУ, 2014, 77 p.
Два автори	
Кузьменко Т. С. "Бренд" у праві інтелектуальної власності: теорія і практика : моногр. / Т. С. Кузьменко. - Миколаїв : МНАУ, 2014. - 230 с.	Kuz'menko T.S. " <i>Brend</i> " <i>u pravi intelektual'noi vlasnosti: teoriya i praktyka</i> ["Brand" in intellectual property law: theory and practice]. Миколаїв, МНАУ, 2014, 230 p.
Три–чотири автори	
Кушнірук В. С. Організаційно-економічний механізм ефективного ведення садівництва в аграрних підприємствах регіону : моногр. / В. С. Кушнірук, О. Ю. Єрмаков, О. В. Шебаніна. - Миколаїв : МНАУ, 2014. - 232 с.	Kushniruk V.S., Yermakov O.Yu., Shebanina O.V. <i>Orhanizatsiyno-ekonomichnyu mekhanizm efektyvnoho vedennya sadivnytstva v ahrarynykh pidpryemstvakh rehionu</i> [Organizational-economic mechanism of effective gardening in agricultural enterprises of the region]. Миколаїв, МНАУ, 2014, 232 p.

<p>П'ять і більше авторів</p>	<p>Розвиток сільських територій в контексті міжнародного співробітництва : моногр. / А. В. Ключник, І. О. Іртышева, О. В. Шебаніна [та ін.]. - Миколаїв : Дизайн та поліграфія, 2013. - 336 с.</p>	<p>Ключник А. В., Іртышева І. О., Шебаніна О. В., Червен І. І., Хотельук А. Ю. <i>Rozvytok sil's'kykh terytoriy v konteksti mizhnarodnoho spivrobitytstva</i> [Rural Development in the context of international cooperation]. Миколаїв, <i>Dyzayn ta polihrafiya</i>, 2013, 336 p.</p>
<p>Періодичні видання (стаття із журналу, стаття із збірника наукових праць)</p>		
<p>Один автор</p>	<p>Нікончук Н. В. Урожайність та якість картоплі ранньої залежно від систем удобрєння в умовах південного Степу України / Н. В. Нікончук // Вісник Сумського національного аграрного університету. –2014. – Вип. 3 (27). – С. 158-160.</p>	<p>Nikonchuk N. V. <i>Urozhaynist' ta yakist' kartopli rann'oyi zalezho vid system udobrennya v umovakh pivdennoho Stepu Ukrainy</i> [Productivity and quality of early potatoes depending on fertilizing systems in conditions of southern steppe of Ukraine]. <i>Visnyk Sums'koho natsional'noho ah-rarnoho universytetu</i>, 2014, issue 3 (27), pp. 158-160.</p>

<p>Два автори</p> <p>Мармуль Л. О. Інвестування інноваційного розвитку харчових і переробних підприємств : моногр. / Л. О. Мармуль, І. В. Ксьонжик. - Миколаїв : МДАУ, 2014. - 150 с.</p>	<p>Marmul' L.O., Ks'onzhuk I.V. <i>Investuvannya innovatsiynoho rozvytku kharchovykh i pererobnykh pidpryyemstv</i> [Investing and innovation development of food processing enterprises]. Mykolayiv, MNAU, 2014, 150 p.</p>
<p>Три-чотири автори</p> <p>Кушнірук В. С. Організаційно-економічний механізм ефективного ведення садівництва в аграрних підприємствах регіону : моногр. / В. С. Кушнірук, О. Ю. Єрмаков, О. В. Шебаніна. - Миколаїв : МНАУ, 2014. - 232 с.</p>	<p>Kushniruk V.S., Yermakov O.Yu., Shebanina O.V. <i>Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm efektyvnoho vedennya sadivnytstva v ahrarnykh pidpryyemstvakh rehionu</i> [Organizational-economic mechanism of effective gardening in agricultural enterprises of the region]. Mykolayiv, MNAU, 2014, 232 p.</p>
<p>П'ять і більше авторів</p> <p>Розвиток сільських територій в контексті міжнародного співробітництва : моногр. / А. В. Ключник, І. О. Іртишева, О. В. Шебаніна [та ін.]. - Миколаїв : Дизайн та поліграфія, 2013. - 336 с.</p>	<p>Klyuchnyk A.V., Irtyshcheva I.O., Shebanina O.V., Cherven I.I., Hotselyuk A.Yu. <i>Rozvytok sil'skykh terytoryy v konteksti mizhnarodnoho spivrobitnytstva</i> [Rural Development in the context of international cooperation]. Mykolayiv, Dyzayn ta polihrafiya, 2013, 336 p.</p>

Періодичні видання (стаття із журналу, стаття із збірника наукових праць)	
Один автор	<p>Нікончук Н. В. Урожайність та якість картоплі ранньої залежно від систем удобрення в умовах південного Степу України / Н. В. Нікончук // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2014. – Вип. 3 (27). – С. 158-160.</p> <p>Nikonchuk N.V. <i>Urozhaynist' ta yakist' kartopli rann'oyi zalezho vid system udobrennya v umovakh pivdennoho Stepu Ukrainy</i> [Productivity and quality of early potatoes depending on fertilizing systems in conditions of southern steppe of Ukraine]. <i>Visnyk Sums'koho natsional'noho ahtrarnoho universytetu</i>, 2014, issue 3 (27), pp. 158-160.</p>
Два, три автори	<p>Шебаніна О. В. Бенчмаркінг – як інструмент управління процесом адаптації аграрних підприємств до умов світового продовольчого ринку / О. В. Шебаніна, Н. І. Галунець // Економіка АПК. – 2014. - № 6. – С.38-44.</p> <p>Shebanina O.V., Halunets' N. I. <i>Benchmarking – yak instrument upravlinnya protsesom adaptatsiyi ahtrarnykh pidpryyemstv do umov svitovoho prodovol'choho rynku</i> [Benchmarking - as a tool of process control adaptation to the conditions of agricultural enterprises of the world food market]. <i>Ekonomika APK</i>, 2014, no. 6, pp. 38-44.</p>

<p>Чотири і більше авторів</p> <p>Відгодівельні та забійні якості молодняка свиней за різних поєднань / Г. І. Калиниченко, О. А. Коваль, О. І. Петрова та ін. // Свиноярство. – 2014. – Вип. 65. – С. 122-125.</p>	<p>Калынушенко Н.І., Ковал' О.А., Петрова О.І., Кыслынька А.І. <i>Vidhodivel'ni ta zabiyuni yakosti molodnyaku svynei za riznykh poyednan'</i> [Fattening and slaughter qualities of pig young animals of different selection]. <i>Svynarstvo</i>, 2014, issue 65, pp. 122-125.</p>
<p>Матеріали конференцій</p>	
<p>Кучер А. В. Кейс-метод у системі формування професійно-комунікативної компетентності фахівців з економіки підприємства / А. В. Кучер // Українознавчий вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект: матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної конференції, 4 червня 2014 р., м. Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2014. – С. 22-25.</p>	<p>Kucher A. V. <i>Keys-method u systemi formuvannya profesiynno-komunikativnoyi kompetentnosti fakhivtsiv z ekonomiky pidpryyemstva</i> [Case method in the system of formation of professional and communicative competence of specialists in economics]. <i>Ukrayin-oznavechyy vumir u suchasny nauzi: humanitarnyy aspekt. Materialy drugoyi Vseukrayins'koyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi</i> [Ukrainian space in modern science: the humanitarian aspect. Materials of Second All-Ukrainian Scientific Conference, June 4, 2014]. Mokolayiv, MNAU, 2014, pp. 22-25.</p>

<p>Панфілова А. В. Агрофізичні властивості ґрунту залежно від способу його обробітку / А. В. Панфілова, В. В. Гамаюнова // Перлини степового краю : матеріали третьої регіональної науково-практичної агроекологічної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, Миколаїв, 26-28 жовтня 2011 р. – Миколаїв, 2011. – С. 112-114.</p>	<p>Ранфілова А.В., Намаюнова В.В. <i>Ahrofizychni vlastyivosti ґruntu zalezhno vid sposobu yoho obrobіtku bitku</i> [Agrophysical soil properties depending on its mode of cultivation]. <i>Perlyny stepovoho kraу. Materialy tret'oyi rehional'noyi naukovo-praktychnoyi ahroekolohichnoyi konferentsiyi studentiv, aspirantiv i molodykh vchenykh</i> [Pearls of the steppe. Third regional scientific-practical conference of agroecological students and young scientists, October 26-28, 2011]. Миколаїв, 2011, pp. 112-114.</p>
<p>Особливі види документів (препринти, автореферати дисертацій, патенти, звіти про науково-дослідні роботи, дисертації)</p>	
<p>Препринти <i>Кулінкович А.Е.</i> Геохронологический календарь как альтернатива геохронологическим шкалам / Кулінкович А.Е., Якимчук Н.А. – К. 2008. – 36 с. – (Препринт / Центр менеджмента и маркетинга в области наук о Земле ИГН НАН Украины)</p>	<p><i>Kulinkovich A.Ye., Yakymchuk N.A.</i> Geokhronologicheskii kalendar' kak al'ternativa geokhronologicheskim shkalam [Geochronological calendar as an alternative to the "geologic time scales": Preprint]. Kyiv, Management and Marketing Centre in the Field of Earth Sciences of the Institute of Geological Sciences at the National Academy of Sciences of Ukraine, 2008, 36 p. (unpublished)</p>

<p>Автореферати дисертацій</p> <p>Бойко В. О. Діагностика бізнес-середовища та стратегії підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств : автореф. дис. ... канд. економ. наук. : спец. 08.00.04 / В. О. Бойко. – Миколаїв, 2014. – 22 с.</p>	<p>Boyko V.O. <i>Diahnostyka biznes-seredovyschcha ta stratehiyi pidvyshchennya konkurentospromozhnosti ahrarnykh pidpryyemstv</i> : avtoref. dys. ... kand. ekonom. nauk. : spets. 08.00.04 [Diagnostics of the business environment and strategies of increasing competitiveness of agricultural enterprises. Abstract of the diss. D-r Economic]. Mykolayiv, 2011, 22 p. (unpublished)</p>
<p>Дисертації</p> <p>Бойко В. О. Діагностика бізнес-середовища та стратегії підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств : дис. ... канд. економ. наук. : спец. 08.00.04 / В. О. Бойко. – Миколаїв, 2014. – 252 с.</p>	<p>Boyko V.O. <i>Diahnostyka biznes-seredovyschcha ta stratehiyi pidvyshchennya konkurentospromozhnosti ahrarnykh pidpryyemstv</i> : dys. ... kand. ekonom. nauk. : spets. 08.00.04 [Diagnostics of the business environment and strategies of increasing competitiveness of agricultural enterprises. Diss. D-r Economic]. Mykolayiv, 2011, 252 p. (unpublished)</p>

<p>Звіти про науково-дослідні роботи</p>	<p><i>Веклич Ю.М.</i> Розробка та вдосконалення методики геокартування та складання цифрових геологічних карт, включаючи їх дистанційну основу: Звіт про НДР 604 (заключний). Кн. 1. Текст / Веклич Ю.М., Целік В.В., Янцевич О.О. / – К., УкрДГРІ, 2005. – 295 с. – № ДР У-03-135/40.</p>	<p><i>Veklych Yu.M., Tselik V.V., Yantsevych O.O. Rozrobka ta vdoskonalennia metodyky heokartuvannia ta skladannia tsyfrovyykh heolohichnykh kart, vkluchaiuchy yikh dystantsiimiu osnovu: Zvit pro NDR 604 (zakliuchnyi). Knyha 1.</i> [Development and improvement of methods geomapping and preparation of digital geological maps, including a remote basis: Scientific report 604 (final). Book 1]. Kyiv, <i>Ukrainskyi Derzhavnyi heolohorozviduvnyi instytut</i>, 2005, 295 p.</p>
<p>Іноземні джерела</p>		
<p>Статті з журналів</p>	<p>Backus G. E. Numerical application of a formalism for geophysical inverse problem / G.E. Backus, J.F. Gilbert // <i>Geophys. J. Roy. Astron. Soc.</i> – 1967. – V. 13. – P. 247–276.</p>	<p>Backus G.E., Gilbert J.F. Numerical application of a formalism for geophysical inverse problem. <i>Geophysical Journal of the Royal Astronomical Society</i>, 1967, vol. 13, pp. 247-276.</p>

<p>Schultz A. On the electrical conductivity of the mid-mantle: I. Calculation of equivalent scalar magnetotelluric response function / A. Schultz, J. C. Larsen // <i>Geophys. J. Roy. Astron. Soc.</i> – 1987. – V. 88. – P. 733–761.</p>	<p>Schultz A., Larsen J.C. On the electrical conductivity of the mid-mantle: I. Calculation of equivalent scalar magnetotelluric response function. <i>Geophysical Journal of the Royal Astronomical Society</i>, 1987, vol. 88, pp. 733-761.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	
<p>Сайт</p> <p>Миколаївський національний аграрний університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mnau.edu.ua/ua/index.html (дата звернення : 25.11.2015).</p>	<p>Миколаївс'кij націонал'ний аграрний університет [Mykolayiv National Agrarian University]. Available at: http://www.mnau.edu.ua/ua/index.html (Accessed 25 Nov. 2015).</p>
<p>Стаття з електронного журналу</p>	
<p>Вишневецька О. М. Глобалізаційний вплив у формуванні критеріїв оцінки середовища держави [Електронний ресурс] / О. М. Вишневецька, Т. П. Лісковецька // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2015. – Вип. 3 (86). – С. 22-32. – Режим доступу : http://visnyk.mnau.edu.ua/n86v3r2015vishnevsk/</p>	<p>Vyshnevskaya O. , Liskovetskaya T. <i>Hlobalizatsiyniy vplyv u formuvanni kryteriiv otsinky seredovyshcha derzhavy</i> [Globalization influence in the formation of the state environmental assessment criteria]. <i>Visnyk ahrarynoy nauky Prychornomoria</i> [Ukrainian Black Sea region agrarian science], 2015, issue 3 (86), pp. 22-32. . Available at: http://visnyk.mnau.edu.ua/n86v3r2015vishnevsk/</p>

Додаток 2

**Написання обов'язкових елементів оформлення
бібліографічного опису англійською мовою**

Збірник наукових праць (статей)	Collected papers (articles)
Збірник наукових праць міжнародної наукової конференції	Collection of scientific papers of International Scientific Conference
Матеріали (праці) конференції	Proceedings of the Conference
Матеріали міжнародної конференції	Proceedings of the International Conference
5 міжнародна конференція	5-th International Conference
Матеріали VIII Всеукраїнської наукової конференції	Proceedings of the 8th All-Ukrainian Scientific Conference
Тези доповідей	Extended abstract
Тези семінару	Abstract of the seminar
Відповідальний редактор (Від.ред.)	resp. ed. by
За редакцією (один редактор)	ed. by
За редакцією (два і більше)	eds.
(дата звернення): 14.08.2014)	(accessed 14 August 2014)
Т. (том)	vol.
№	no.
Вип. (випуск)	issue
Спец. випуск	special issue
Часть	part

Додаток 3**Рекомендований переклад звань і посад**

Аспірант – *Postgraduate*

Аспірант кафедри – *Postgraduate at the Department of*

Декан – *Dean*

Директор – *Director*

Докторант – *Doctoral candidate*

Доцент (посада) – *Associate professor*

Доцент кафедри (конкретної) – *Associate professor at the Department of*

Доцент (звання) – *Docent*

Зав. кафедрою (посада) – *Head of Department*

Зав. кафедрой (конкретної) – *Head of the Department of*

Зав. відділу (конкретного) – *Department head / Department chair /*

Кафедра – *Department*

Член НАН – *Member, National Academy of Sciences of Ukraine*

Член-корреспондент НАН – *Corresponding Member, National Academy of Sciences of Ukraine*

Кандидат наук – *PhD in Philology* (та ін.)

Доктор наук – *Doctor of Chemistry, Doctor of Philology*

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Умовні позначення	4
1. Вибір журналу та подання рукопису	5
2. Авторські права в системі міжнародних наукових публікацій	7
3. Вимоги до публікації в англomовному науковому виданні	17
4. Структура статті	19
4.1. <i>Title – назва</i>	20
4.2. <i>Author (s) (імена авторів статті)</i>	21
4.3. <i>Contact (s) (адреси авторів), affiliation</i>	21
4.4. <i>Abstract – анотація</i>	25
4.5. <i>Keywords – ключові слова</i>	27
4.6. <i>Introduction (вступ)</i>	28
4.7. <i>Materials and Methods (методи)</i>	29
4.8. <i>Results (результати)</i>	31
4.9. <i>Discussion (обговорення, висновки)</i>	33
4.10. <i>Acknowledgements (подяки)</i>	35
5. Правила транслітерації	37
6. Правила цитування	43

7. Списки літератури (References)	49
7.1. Сучасні зарубіжні стилі наведення бібліографічних відомостей	49
7.2. Рекомендації щодо оформлення списку літератури (References)	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	67
ДОДАТКИ	73
Додаток 1. Приклади оформлення бібліографічного опису для References	74
Додаток 2. Написання обов'язкових елементів оформлення бібліографічного опису англійською мовою	84
Додаток 3. Рекомендований переклад звань і посад	85

Підготовка статті
до публікації у міжнародних наукових
виданнях
методичні рекомендації

Укладачі: **Цокало** Олена Олександрівна

Ткаченко Діна Віталіївна

Редактор: О. Г. Пустова

Комп'ютерний набір: Д. В. Ткаченко

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат Ум. друк. арк.

Тираж ___ прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької Комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2012 р.

